

**ΠΑΝΕΛΛΑΔΙΚΕΣ ΕΞΕΤΑΣΕΙΣ
ΗΜΕΡΗΣΙΩΝ ΕΠΑΓΓΕΛΜΑΤΙΚΩΝ ΛΥΚΕΙΩΝ
ΠΕΜΠΤΗ 7 ΙΟΥΝΙΟΥ 2018
ΕΞΕΤΑΖΟΜΕΝΟ ΜΑΘΗΜΑ: ΝΕΑ ΕΛΛΗΝΙΚΑ
ΕΝΔΕΙΚΤΙΚΕΣ ΑΠΑΝΤΗΣΕΙΣ**

A1)

- α) Σωστό
- β) Λάθος
- γ) Λάθος
- δ) Λάθος

A2)

Ο τίτλος του κειμένου παραπέμπει στο έλλογο ον, τον άνθρωπο, που έγινε «Θεός». Πιο συγκεκριμένα, ο κειμενογράφος αναφέρεται στην αντίληψη των ανθρώπων πως μπορούν να κυριαρχήσουν στη γη έχοντας «θεικές ικανότητες», οι οποίες, ωστόσο, μπορούν να τους οδηγήσουν στην πλήρη καταστροφή. Επιπλέον, στο κείμενο αναλύεται το γεγονός πως ενώ η ανθρώπινη κυριαρχία συνέβαλε θετικά σε ορισμένους τομείς «παραγωγή τροφής, εκτεταμένα εμπορικά δίκτυα», παρόλα αυτά προξένησε πολυάριθμα/ποικίλα προβλήματα στα υπόλοιπα ζώα («προκάλεσαν απέραντη δυστυχία στα άλλα ζώα»). Θεωρώντας πως είναι «αυτοδημιούργητοι θεοί», οι άνθρωποι δεν υπολογίζουν καμία άλλη ύπαρξη στον πλανήτη «δεν δίνουμε λογαριασμό σε κανέναν», στοχεύοντας αποκλειστικά στη δική τους άνεση. Ο Yuval Noah Harari κλείνει το κείμενό του αναρωτώμενος αν «υπάρχει τίποτα πιο επικίνδυνο από δυσαρεστημένους και ανεύθυνους θεούς που δεν ξέρουν τι θέλουν».

A3)

Κυριολεκτική χρήση: η καταστροφή του περιβάλλοντος από τον άνθρωπο
Μεταφορική χρήση: το έλλογο ον με τη «θεική» δύναμη

A4)

μεταμορφώθηκε= μετατράπηκε, εξελίχθηκε

απέραντη= τεράστια, ατελείωτη

πρόοδο= εξέλιξη

A5)

ΕΠΙΚΟΙΝΩΝΙΑΚΟ ΠΛΑΙΣΙΟ: Ζητείται επιστολή, επομένως χρειάζεται

Προσφώνηση: Κύριε Harari και

Αποφώνηση: Με εκτίμηση.

ΕΝΔΕΙΚΤΙΚΟΣ ΠΡΟΛΟΓΟΣ:

Ο άνθρωπος κατάφερε να δημιουργήσει έναν αξιοθαύμαστο πολιτισμό που ξεχωρίζει για την υλική και τεχνική του ανάπτυξη. Ωστόσο, παρά τις ιδιαίτερες διανοητικές του ικανότητες, βιώνοντας το αίσθημα του ανικανοποίητου, λειτουργεί σε βάρος του εαυτού του αλλά και του φυσικού περιβάλλοντος. Αντί, λοιπόν, να αξιοποιήσει τις δυνάμεις του, εξασφαλίζοντας την ισορροπία στη φύση, επιλέγει να δρα επιβαρυντικά απέναντι της, κατευθυνόμενος από τον υλικό ευδαιμονισμό.

Κυρίως Θέμα: σκέψεις και συναισθήματα σχετικά με τις απόψεις του συγγραφέα

Σκέψεις

- Η έλλειψη ουσιαστικής παιδείας επιφέρει απώλεια του μέτρου και οδηγεί στην παραβίαση του μέτρου. Αποθεώνονται οι υλικές αξίες, με συνέπεια την υπερπαραγωγή και την υπερκατανάλωση σε βάρος του φυσικού περιβάλλοντος.
- Η γενικότερη αδιαφορία που προκύπτει από τις απαιτήσεις της ευζωίας και του ατομικισμού σε συνδυασμό με την αντίληψη πως η φύση είναι ανεξάντλητη, οδηγούν τον άνθρωπο στην αλλοτρίωση και την απομάκρυνσή του από το περιβάλλον.
- Η άγνοια για τις διαστάσεις του προβλήματος έχει ως αποτέλεσμα τη ρύπανση, την εξαφάνιση των ειδών, την καταστροφή της χλωρίδας και της πανίδας, την εξάντληση των φυσικών πόρων, τη διατάραξη της οικολογικής ισορροπίας γενικότερα.
- Η ελλιπής αγωγή από τους φορείς (σχολείο, οικογένεια) έχει ως αποτέλεσμα να μην διαμορφώνεται από τη νεαρή ηλικία η οικολογική συνείδηση κι έτσι οι νέοι δεν ευαισθητοποιούνται σχετικά με το πρόβλημα, ούτε αναπροσαρμόζουν τη στάση τους απέναντι στη φύση.
- Τα μέσα μαζικής ενημέρωσης κυρίως μέσω της διαφήμισης προβάλλουν το καταναλωτικό όραμα και στρέφουν στην ασυδοσία απέναντι στο φυσικό περιβάλλον με γνώμονα το μεγαλύτερο κέρδος.

Συναισθήματα:

- Απογοήτευση από την πορεία του ανθρώπου στον πλανήτη, καθώς, παρ' όλη τη δύναμη που διαθέτει, αντί να προστατεύει τη γη που τον θρέφει δρα εις βάρος της, καταστρέφοντας τη χλωρίδα

και την πανίδα.

- Θλίψη, οδύνη και πικρία για τον όλεθρο που σπέρνει ο άνθρωπος στο οικοσύστημα.
- Προβληματισμός σχετικά με το ανικανοποίητο του ανθρώπου, καθώς φαίνεται πως προκειμένου να εξασφαλίσει την ευζωία, είναι διατεθειμένος να θυσιάσει στο βωμό της ευμάρειας το οικοσύστημα.
- Αγανάκτηση για την ασυδοσία του ανθρώπου.
- Συγκρατημένη αισιοδοξία για το μέλλον του πλανήτη.
- Ελπίδα πως ο άνθρωπος θα συνειδητοποιήσει πως υπονομεύει τους όρους ύπαρξής του και θα αναθεωρήσει τις επιλογές και τη στάση του.

ΕΝΔΕΙΚΤΙΚΟΣ ΕΠΙΛΟΓΟΣ:

Συμπερασματικά, η αλαζονική συμπεριφορά του ανθρώπου απέναντι στη φύση συνιστά αυτοκαταστροφική στάση, καθώς υποθηκεύει το μέλλον του πλανητικού χωριού. Κρίνεται, επομένως, αναγκαία η συνειδητοποίηση του οικολογικού αδιεξόδου και η εκλογίκευση της ανάπτυξης, προτού οι συνέπειες καταστούν μη αναστρέψιμες.

B1)

1. Β
2. Γ
3. Β
4. Β
5. Α
6. Β

B2)

Το ζώο που αναφέρεται στο διήγημα εκδηλώνει τη χαρά του ακολουθώντας το συγγραφέα (χαρούμενη) και κοιτάζοντας τον επίμονα (φερμάροντας). Παράλληλα, νιώθει αγαλλίαση και ευτυχία (ευφροσύνη), ενώ το έντονο βλέμμα της φανερώνει την εμπιστοσύνη προς αυτόν (με εμπιστευόταν). Με την άφιξή του στο σπίτι, στέκεται ακίνητη, γεγονός που καταδεικνύει το αίσθημα αμφιβολίας που την διακατέχει (ραγισματιά αμφιβολίας). Τέλος, αντιμετωπίζει με αξιοπρέπεια την απόρριψή της από τον συγγραφέα (με μιαν αξιοπρέπεια στην ακινησία της).

B3)

Μία μεταφορά που εντοπίζεται είναι η εξής: «ραγισματιά αμφιβολίας». Με αυτήν ο συγγραφέας απευθύνεται στο συναίσθημα του αναγνώστη. Έτσι, η πράξη επικοινωνίας αναφέρεται κυρίως στον εαυτό της, στο ίδιο το μήνυμα και τη μορφή του, σ' αυτό που αφήνει να εννοηθεί η χρήση μιας λέξης, που δε δηλώνεται ρητά αλλά λανθάνει στη σημασία της.

B4)

Οι ψυχολογικές μεταπτώσεις του συγγραφέα είναι έντονες στη θέα του ζώου που τον ακολουθεί. Το επίμονο βλέμμα, η εκδήλωση ευφροσύνης και η ένδειξη εμπιστοσύνης καθώς τον κοιτάζε στα μάτια είναι στοιχεία που ευαισθητοποιούν τα φιλοζωικά του αισθήματα. Όταν, όμως, φτάνει στο σπίτι, είναι έκδηλος ο προβληματισμός του, όπως αποτυπώνεται στην ερώτηση «να την κάνω τι;». Αμφιταλαντεύεται αν πρέπει να τη φροντίσει ή όχι, καθώς δεν θεωρεί κατάλληλο για τη στέγη της ένα απλά μεγάλο μπαλκόνι. Προσπαθεί να μην την κοιτάξει, γεγονός που μαρτυρεί τη δειλία του. Τελικά, όμως, δεν τα καταφέρνει, καθώς την βλέπει με αξιοπρέπεια να στέκεται ακίνητη και να δέχεται αδιαμαρτύρητα την απόφασή του.

B5)

Η στάση του ήρωα θα μπορούσε να χαρακτηριστεί αμφιθυμική, καθώς από τη μια μολονότι από τη μια φαίνεται ότι απολαμβάνει τη συντροφιά του ζώου, ωστόσο η αλλοτριωμένη ζωή του αστικού περιβάλλοντος τον απομακρύνει από αυτό. Η συμπεριφορά αυτή δείχνει δειλία, ίσως και ευθυνοφοβία, διότι θα μπορούσε να του παρέχει τη στοιχειώδη περίθαλψη. Βέβαια, ο συγγραφέας δεν είχε επαρκή χώρο εκτός από ένα μεγάλο μπαλκόνι. Σε μία αντίστοιχη περίπτωση, θα επέλεγα να κρατήσω το ζώο, δείχνοντας φιλοζωικά αισθήματα. Εκτός από τη στέγη που παρέχεται στο ζώο, είναι αναγκαία η παροχή τροφής, νερού και κτηνιατρικής περίθαλψης. Πέρα, όμως, από τις βασικές βιοτικές ανάγκες, απαραίτητα είναι ο σεβασμός και η αγάπη απέναντι στα ζώα. Επιπλέον, η ένδειξη αφοσίωσης προς τα ζώα αποτελεί και ένδειξη πολιτισμού μιας κοινωνίας, καθώς ο άνθρωπος που σέβεται τα ζώα, θα έχει και αυτοσεβασμό και θα τιμά και τον συνάνθρωπό του. Ωστόσο, αν δεν υπήρχε η οικονομική δυνατότητα περίθαλψης του ζώου από μέρος μου, θα ζητούσα τη βοήθεια μιας φιλοζωικής εταιρίας. Κλείνοντας, είναι αναγκαίο να γίνει συνείδηση η αγάπη, ο σεβασμός και η φροντίδα απέναντι στα ζώα.

Επιμέλεια Θεμάτων : Βασιλειάδου Μ. , Ελευθεριάδης Π. , Εσκιτζή Ρ. , Μπάσιου Α. , Παρασχάκη Ε. , Σεβρής Κ. , Χατζηνικολάου Ν.